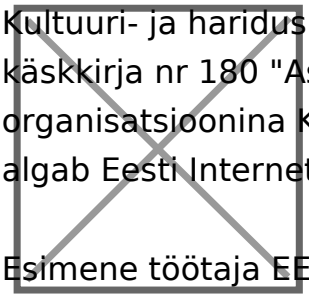
EENet sai 20-aastaseks

13 years ago- 24.09.2013 By AM

Kultuuri- ja haridusminister Paul-Eerik Rummo andis 11. augustil 1993 välja käskkirja nr 180 "Asutada Eesti Hariduse ja Teaduse Andmesidevõrk EENet riikliku organisatsioonina Kultuuri- ja Haridusministeeriumi haldusalas." Sellest ajast algab Eesti Interneti levimine magistraalvõrkudena üle kogu maa.

Esimene töötaja EENetis oli tegevdirektor Enok Sein, kontor asus Tartus Tähetorni kompleksis Struve majas.

Ajalugu jätkub niimoodi:

1994

Käib kõrgkoolide püsiühenduste ehitamine (Tartu Ülikool, Tallinna Tehnikaülikool), Internetis on 15 Eesti haridus- ja teadusasutust, e-posti kasutab 60 kooli. Esimese koolina saab püsiühenduse Tallinna 43. Keskkool.

Tallinnas luuakse erinevate võrkude neutraalne ühenduspunkt TIX-LAN. EENet paneb käima veebiserveri www.eenet.ee ja Eesti Koolide Serveri www.edu.ee.

EENet astub Kesk- ja Ida-Euroopa võrguassotsiatsiooni CEENet liikmeks.

1995

Aasta alguses on Internetti püsiühendatud ca 1500 arvutit. "Rahva Hääles" ilmub Anu Jõesaare ja Kalle Muuli artikkel "Ilves kavandab Eestile tiigrihüpet uude sajandisse". EENet koos paljude teistega osaleb koolide arvutite ja Internetiühendustega varustamise aruteludes.

Käivitub 256 kbps kiirusega akadeemiline väliskanal Tallinn-Helsinki, lisaks töötab 64 kbps Tallinn-Riia. EENet osaleb Phare 1994 R&D Networking projektis.

Algab andmesidekeskuste loomine maakondades. Esimesed keskused saavad Hiiumaa ja Ida-Virumaa. Muud koolid vahetavad e-posti sissehelistamiskeskuste kaudu. Õpetajatele toimuvad UNIXi kursused.

1996

Kultuuri- ja Haridusministeerium jagatakse eraldi ministeeriumideks. EENet jätkab Haridusministeeriumi haldusalas. Võrkude kasutajaskond selgineb: et on tekkinud oma väliskanaliga kommertsteenuse pakkujad, vaadatakse üle akadeemilise võrgu asutajaskond ning sinna jäävad alles vaid haridus-, teadus-, kultuurivallas tegutsevad asutused.

Eesti-sisesed magistraalid: Tallinn-Tartu 256 kbps, Tallinn-Jõhvi 64 kbps, Tallinn-Kärdla, Tallinn-Pärnu, Tallinn-Viljandi 64 kbps, Kärdla-Kuressaare 28 kbps, Tallinn-Haapsalu 19,2 kbps. Tallinnas valmib esimene mittekommertsiaalne 10 Mbps fiiberoptiline sideliin Tõnismägi 9-Tõnismägi 8-Endla 4.

EENetist saab üleeuroopalise akadeemiliste võrkude assotsiatsiooni TERENA liige.

Haridusministrile saadetakse ettepanek arvutikuritegevuse alase seadusandluse loomiseks ja aidatakse tabada arvutikräkker NoName.

EENet ja RIPE NCC sõlmivad lepingu IPv4 numbriploki 193.40.0.0/16 kasutamiseks.

1997

EENeti direktorina asub tööle Mihkel Kraav. Tallinn-Tartu 2 Mbps ja Tallinn-Võru 64 kbps magistraalide käivitamine, väliskanaliks on Tallinn-Helsinki ATM ühendus.

Tartus toimub esimene "CEENeti võrgupoliitika konverents", kus 19 riigist saabunud osalejad võtavad vastu CEENeti Tartu deklaratsiooni.

EENet alustab projekti "Euroopa Liidu innovatsiooniinfo keskus Eestis" (FEMIRC Eesti), hiljem läheb keskus üle Sihtasutuse Archimedes koosseisu.

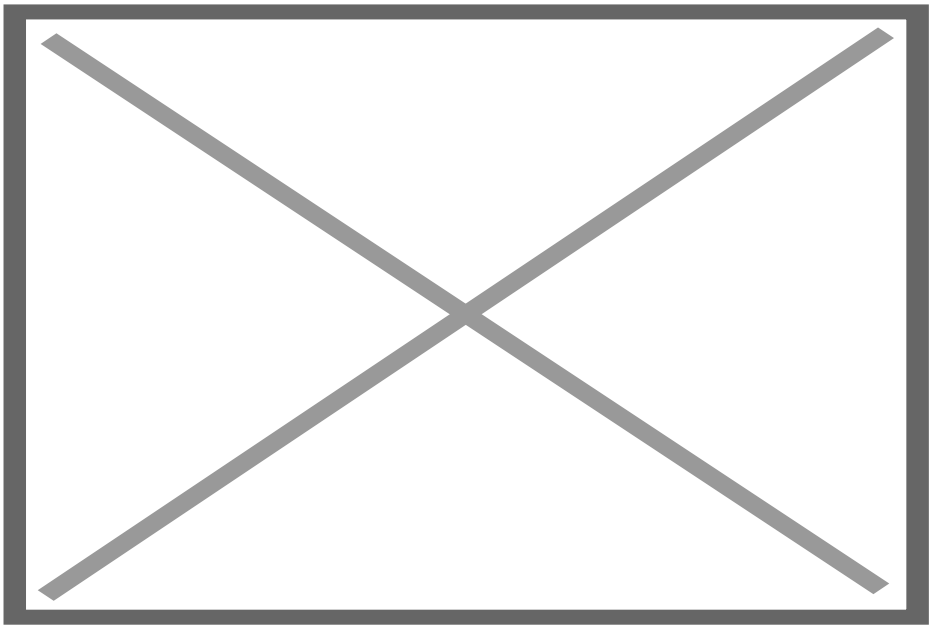
24.09.1997 kinnitatud põhimääruse kohaselt on EENet Haridusministeeriumi hallatav riigiasutus.

Toimub EENeti ja Tiigrihüppe Sihtasutuse projektikonkurss koolide püsiühenduste oomiseks. Avatud Eesti Fondi toel saavad ka paljud avalikud internetipunktid ühenduse akadeemilise võrgu kaudu.

1998

Välisühenduse kiirus tõuseb 2 Mbps-le. EENet rakendab väliskanalile filtrit, mis annab eelise vahemälu (cache) kasutajatele.

Igas maakonnas on vähemalt üks sidekeskus, kuhu kliendid püsiühenduda ja sisse helistada saavad.

Tiigrihüppe vahendite toel jätkub koolide ühenduste väljaehitamine ja käivitamine. Aasta lõpuks on püsiühendatud 305 asutust.

EENeti nõukogu volitab EENetti Euroopa Komisjoni toetatava üleeuroopalise akadeemilise võrgu TEN-34ga ühinemise asjus läbi rääkima ja kaalub teenuste tasuliseks muutmist.

Toimub EENeti esimene kasutajaküsitlus, millele vastab 64% klientidest.

1999

Kõigis maakondades liitutakse aktiivselt akadeemilise võrguga, aasta lõpuks on püsiühendatud 398 asutust. Maakondades asuvad tööle võrguhaldurid.

Tiigrihüpe toetab magistraalvõrku, käivitada on võimalik mitmeid uusi kanaleid ja tõsta olemasolevate kiirust. Tallinn-Tartu vahel töötab 8 Mbps kanal.

Eesti Muusikaakadeemia saab optilise kaabliga püsiühenduse, Tallinna Pedagoogikaülikool 100 Mbps ja Tallinna Tehnikaülikool 8 Mbps kanali.

Eesti akadeemilist võrku toetavad Soome FUNET ja Põhjamaade Ministrite Nõukogu.

2000

19.01.2000 registreeritakse EENet riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklikus registris registrikoodiga 70005654.

Väliskanali kiiruseks saab 20 Mbps (ATM), Tallinn-Tartu 16 Mbps, Rakvere-Jõhvi, Tallinn-Rakvere 2 Mbps, Kuressaare-Haapsalu, Võru-Tartu 768 kbps, Jõgeva-Tartu, Kärdla-Haapsalu ja Valga-Tartu 512 kbps, Haapsalu-Lihula 128 kbps.

Akadeemilise võrguga liitumine on aktiivne, aasta lõpuks on püsiühendatud 542 asutust.

Algab GÉANT projekt, milles osalevad kõik Euroopa haridus- ja teadusvõrgud. EENeti ja SICS (Rootsi) vahel käivitub IPv6 ühendus.

EENet käivitab veebimajutusserveri nw.eenet.ee ja täpse aja teenuse (NTP). Kuutõrvaja õppematerjalid salvestatakse koolidele jagamiseks plaadile.

Sissehelistamiseks akadeemilisse võrku võetakse kasutusele ühtne telefoninumber, eraldi sissehelistamiskeskused maakondades lõpetavad töö.

Hariduse andmeside soovituste komisjon esitab ministrile EENeti tulevikuvisiooni sisaldava raporti.

NATO teadusprogrammi toel toimub Tartus 20 riigist pärit osalejatega seminar "Arvutivõrgud uuel aastatuhandel". EENet kolib kontori Tartu Raekoja platsile, ruume renditakse Tartu linnalt.

2001

Algab Eestist väljuva liikluse ümbersuunamine uude GÉANT projekti kaudu saadud kanalisse. Tallinn-Tartu magistraali kiiruseks saab 80 Mbps, Tallinn-Haapsalu 8 Mbps, Pärnu-Haapsalu, Kuressaare-Haapsalu, Võru-Tartu, Tallinn-Paide 2 Mbps.

EENet käivitab uue, vabatarkvaral põhineva võrgujälgimissüsteemi. Haridusministeerium saab 100 Mbps püsiühenduse. Vabariigi Valitsus otsustab eraldada EENetile 2001. aasta sidekulude maksmiseks ja GÉANT projektiga ühinemiseks täiendavalt 6,97 miljonit krooni.

Arendusosakond viib läbi online-kursuse "Kuidas teha oma veebi", millel osaleb 257 haridus- ja kultuuriasutuste töötajat. Käivitub uudistevoog news.eenet.ee, mis võimaldab juurdepääsu kümnetele tuhandetele uudisgruppidele.

Lõpeb PPP-protokollil sissehelistamisvõimaluse pakkumine. EENeti hallatavas .ee tsoonis saab registreeritud 10000. domeeninimi. Algavad arutelud domeenikorra muutmiseks.

2002

Eesti Interneti 10. sünnipäeva tähistamiseks toimub Tartus Raekoja platsil Suur Internetipäev, Haridusministeeriumis aktus suure tordiga ja esimene EENeti arvutijoonistuste võistlus.

Türi-Paide, Tallinn-Rapla, Tallinn-Paide, Tallinn-Jõhvi, Tallinn-Rakvere, Jõgeva-Tartu, Kärdla-Haapsalu, Põlva-Räpina kanalid on 2 Mbps kiirusega. Eelarve kokkuhoiuks tuleb alandada Tallinn-Tartu kiirus 60 Mbps-le.

Kõik Eesti suuremad kõrgkoolid (TÜ, TTÜ, TPÜ, EMA) on akadeemilises võrgus optiliste kaablitega.

EENet käivitab 23 Tartu haridusasutuse jaoks optika baasil loodud 100 Mbps püsiühendused akadeemilisse võrku.

Serveris mail.edu.ee on loodud uued võimalused postkastide mugavaks ja turvalisemaks kasutamiseks. Lõpeb UUCPprotokollil sissehelistamisvõimaluse pakkumine.

Eesti Informaatikakeskus tõstab EENetti esile vaba tarkvara kasutava asutusena.

2003

Väliskanali kiirus on 155 Mbps, sellest transiitkanal väljaspoole GÉANTi võrku 45 Mbps.

EENet saab IPv6 aadressruumi 2001:BB8::/32, käivitatakse IPv6 ühendus GÉANTiga.

EENet korraldab .ee domeenide tehniliste nõuete täitmise põhjaliku kontrolli. Toimub munitsipaalfiibrite infopäev: EENet ärgitab maakonnalinnu osalema koolide ja teiste haridusasutuste jaoks linnasiseste optiliste võrkude loomise projektides.

EENeti 10. sünnipäeva arvutijoonistuste võistlusel osaleb 1900 pilti.

2004

Toompea lossis saab vaadata EENeti 10. sünnipäeva arvutijoonistuste võistluse parimaid töid.

04.05.2004 kinnitatud põhimääruse kohaselt on EENetis võrgu-, teenuste ja klienditeeninduse osakond.

Väliskanali kiirus tõuseb 622 Mbps-le, Tallinn-Tartu kanal on 1 Gbps, Viljandi magistraal 8 Mbps, Haapsalu-Kuressaare, Tallinn-Rakvere, Pärnu-Tallinn ja Tallinn-Jõhvi 4 Mbps. Akadeemilisse võrku on aasta lõpuks püsiühendatud 404 asutust.

.ee tsoonis saab registreeritud 25000. domeeninimi. Veebimajutusserveris on kasutusel 600 tasuta veebikohta. Õpetajad saavad oma õppematerjalide jaoks serveri koolielu.edu.ee.

2005

Väliskanali kiirus on 622 Mbps, sellest transiitkanal väljaspoole GÉANTi võrku 310 Mbps. Tallinna ja Tartu vahelise gigabitise ühenduskanaliga liidetakse Paide haridusasutuste optiline võrk. Tallinna Tehnikaülikool, Tartu Ülikool, Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituut, Eesti Keele Instituut, Eesti Põllumajandusülikool ja IT Kolledž saavad 1 Gbps ühendused.

Algab projekt BalticGrid, mille raames ühendatakse Eesti, Läti ja Leedu teadusarvutusressursid üleeuroopaliste gridisüsteemidega.

Algab .eu domeenide registreerimine. Eesti liitub ülemaailmse infrastruktuuriga eduroam. Algab GÉANT2 projekt.

2006

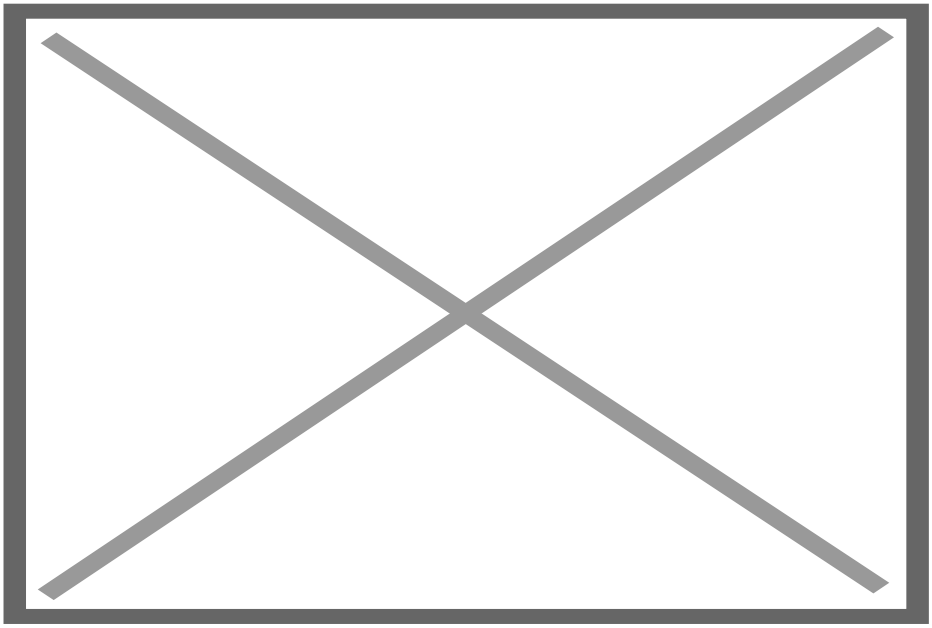
EENeti nõukogu otsusega muudetakse osad EENeti teenused aasta algusest tasuliseks.

Tallinna ja Tartu vahelise gigabitise ühenduskanaliga liidetakse Jõgeva haridusasutuste optiline võrk. Valmib Narva haridusasutuste optiline võrk 20 Mbps magistraalühendusega Tallinnasse.

Välisühenduse kiirus GÉANT võrku tõuseb 1 Gbps-le. Algab Euroopa Komisjoni toetatav projekt Porta Optica Study eesmärgiga valmistada ette optilistel kaablitel töötava teadusvõrgu rajamist Balti, Ida-Euroopa ning Taga-Kaukaasia riikides.

2007

Looduskaamerad alustavad, et jääda: esimesel aastal jälgivad huvilised EENeti serveri kaudu otseülekannet kurepesast ja lindude toidumajast. Ülekanded saavad 2007. aasta heade keskkonnategude hindamisel teise koha.

Koostöö Looduskalendri, Kotkaklubi ja paljude teiste partneritega jätkub tänaseni, vaatajahuvi on ülemaailmne. Looduskaamerad näitavad kotkaid, karusid, metssigu, kurgi, hülgeid ja paljusid teisi loomi ja linde.

Väliskanali kiirus on 1 Gbps, sellest transiitkanal väljaspoole GÉANTi võrku 500 Mbps.

Valmib Võru haridusasutuste optiline võrk, millel on 100 Mbps ühendus Tartuga. Tallinn-Kuressaare kanali kiiruseks saab 10 Mbps.

.ee tsoonis saab registreeritud 50000. domeeninimi.

2008

Väliskanali kiirus on 2.4 Gbps, sellest transiitkanal väljaspoole GÉANTi võrku 1 Gbps. Algab Euroopa Komisjoni toetatav projekt BalticGrid-II, mis annab Balti riikide, Valgevene ja Poola erinevatele teadusasutustele ja töörühmadele võimaluse kasutada BalticGridi loodud taristut ja Euroopa teadusarvutusvõrku.

Hariduse Virtuaalkeskkonna HAVIKE loomine. HAVIKE on virtuaalne serverikeskkond, mis pakub kasutajatele lihtsalt paigaldatavat veebitarkvara, selle uuendamise ja haldamise võimalusi. Teenuse käigushoidmist toetab Tiigrihüppe Sihtasutus.

2009

Euroopa Komisjoni toel algab projekt GN3, mis haldab teaduse ja hariduse ülikiiret magistraalvõrku GÉANT. Selles osalevad 32 akadeemilist võrku, DANTE ja TERENA.

Paide-Viljandi vahel käivitatakse 1 Gbps magistraal. Püsiühendatud on 274 asutust. EENeti serverisse kolib Koolielu portaal. Lisaks arvutijoonistuste võistluse korraldamisele aitab EENet tehniliselt läbi viia ka lühifilmikonkursi "Mina ja raha".

Areneb riistvarapark: kordades võimsamad serverid saavad postkastiteenus, HAVIKE ja Tiigrihüppe Sihtasutusega tehtava koostöö raames majutatavad virtuaalsed õppekeskkonnad.

Valmib juhtpaneel veebimajutuskontode haldamiseks. Aasta lõpuks on EENeti peetavas .ee domeenide registris 74133 domeeninime.

2010

Tallinn-Tartu 10 Gbps, Tallinn-Narva ja Tallinn-Rakvere 1 Gbps, Tallinn-Kuressaare 20 Mbps ja Tallinnas Sõle-Mustamäe 10 Gbps magistraalide käivitamine.

EENetis alustab tööd kobararvuti, milles on 50 nelja tuumaga protsessorit (CPU), 32 videoprotsessorit (GPU), igaüks 240 tuumaga, ja terve kobararvuti peale kokku ligi 60 TB kõvakettaruumi.

02.07.2010 annab EENet .ee domeenide registri üle Eesti Interneti Sihtasutusele. .ee tsoonis on üleandmise hetkel registreeritud 79305 domeeninime, neist 12545 .pri.ee, 328 .fie.ee, 69 .com.ee ning 2 .med.ee alamdomeeninime. EENet jätkab registripidajana haridus-, teadus- ja kultuuriasutuste jaoks.

2011

Väliskanali kiirus on 5 Gbps, sellest transiitkanal väljaspoole GÉANTi võrku 2.5 Gbps. Tartu-sisene ühendus Raekoja platsi ja Laia tänava sidesõlmede vahel on 10 Gbps. Tallinn-Kuressaare ühendus saab tööle 50 Mbps kiirusega.

14.04.2011 kinnitatud põhimäärus täpsustab EENeti juhtimist, nõukogu enam ei ole. Valmib juhtpaneel postkastiteenuse haldamiseks.

Algab Euroopa Liidu Euroopa Regionaalarengu Fondi toetatav teaduse teekaardi projekt "Eesti teaduse ja hariduse andmeside optiline magistraalvõrk". Toimub kiudoptika kasutusõiguse riigihange.

2012

Jätkub projekti "Eesti teaduse ja hariduse andmeside optiline magistraalvõrk" elluviimine: Nx10G tõrkekindel (protected) magistraalring Tallinna ja Tartu vahel, lõunaõlg Tartu-Võru-Tsirguliina-Abja-Paluoja-Pärnu-Lihula-Haapsalu-Keila-Tallinn ja põhjaõlg Tartu-Mustvee-Püssi-Rakvere-Tallinn. Käima saavad Tallinn-Pärnu, Tartu-Võru, Tartu-Tõravere ja Võru-Pärnu 1 Gbps magistraalid.

Varuühendus GÉANTiga tõstetakse kümnekordseks: 1 Gbps-lt 10 Gbps-le. EENet käivitab Eesti haridus- ja teadusasutustevahelise autentimise ja autoriseerimise taristu TAAT ja uue sertifikaatide teenuse (taat.edu.ee, www.etais.ee, tera.eenet.ee).

2013

EENetist saab HITSA struktuuriüksus Haridus- ja Teadusministeerium annab EENeti kui ettevõtte tervikuna üle Eesti Infotehnoloogia Sihtasutusele ja riigiasutus EENet lõpetatakse.

Sihtasutusega liidetakse lisaks EENetile ka Tiigrihüppe SA ja alates 01.05.2013 kannab ühendasutus uut nime Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutus ehk HITSA, registrikood 90005872.

HITSA asutajad on Eesti Vabariik (kelle asutajaõigusi teostab Haridus- ja Teadusministeerium), Tartu Ülikool, Tallinna Tehnikaülikool, AS Eesti Telekom. Sihtasutus aitab kaasaegsete tehnoloogiate, sealhulgas IKT rakendamise kaudu kaasa hariduse, teadus- ja arendustegevuse kvaliteedi ning tulemuslikkuse tõusule, toetab IKT-alase hariduse edendamist ja tagab riiki katvate e-teadusinfrastruktuuride ja -teenuste toimimise ja arengu.

EENet on nüüd HITSA struktuuriüksus oma põhimäärusega; haridus-, teadus- ja kultuuriasutuste teenindamine jätkub senistel tingimustel.

EENeti direktorina asub tööle Hardi Teder. 11. augustil 2013 möödub EENeti asutamisest 20 aastat.

EENeti 20. aastapäeva konverents "Võrk, andmed ja inimesed" toimub 4. oktoobril 2013 Tartus Dorpati Konverentsikeskuses. IT-maailmas aktuaalseid teemasid – võrgu turvalisus, andmete privaatsus ja andmemahukas Internet – käsitlevad tunnustatud spetsialistid Eestist ja mujalt Euroopast. Paneeldiskussioonil “Andmed ja inimesed Interneti toiduahelas” lahatakse vabaduse ja vastutuse vastasseisu ajastul, kus küber-ohtudega peab arvestama iga riik, asutus ja üksikisik.
Lisainfo: konverents.eenet.ee.

- Uudised
- Tegijad

- Andmeside